

Brussel, 19 februari 2019
(OR. en)

6578/19

CH 15
AELE 23
MI 175

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Conclusies van de Raad over de betrekkingen van de EU met de Zwitserse Bondsstaat

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over de betrekkingen van de EU met de Zwitserse Bondsstaat, die de Raad (Algemene Zaken) op 19 februari 2019 heeft aangenomen.

Conclusies van de Raad over de betrekkingen van de EU met de Zwitserse Bondsstaat

1. Overeenkomstig zijn conclusies van 28 februari 2017 en 11 december 2018 heeft de Raad de algemene staat van de betrekkingen van de EU met de Zwitserse Bondsstaat geëvalueerd. De Raad zal de staat van deze betrekkingen, en die met de andere West-Europese landen die geen lid zijn van de EU, uiterlijk eind 2020 opnieuw beoordelen, naargelang van het geval.
2. De EU en Zwitserland zijn nauwe bondgenoten en essentiële economische partners. De onderlinge economische afhankelijkheid tussen de EU en Zwitserland is groot, zowel wat de handel in goederen en diensten betreft, als qua directe investeringen. Onze samenwerking gaat evenwel veel verder dan wederzijdse economische en handelsvoordelen: zij betreft velerlei gebieden, zoals justitie en binnenlandse zaken, onderzoek, onderwijs en vervoer, die alle voor beide partijen grote voordelen bieden. De afgelopen twee jaar zijn de betrekkingen tussen de EU en Zwitserland nog intensiever geworden.
3. De Raad waardeert de voortgezette samenwerking tussen de EU en Zwitserland inzake internationale vraagstukken, waarbij zij hun standpunten over vraagstukken van beider belang op elkaar afstemden in multilaterale fora, op gebieden als de bestrijding van klimaatverandering en milieubescherming, bevordering van de mensenrechten, rechtsstatelijkheid, internationaal strafrecht, naleving van internationaal humanitair recht, democratie en duurzame ontwikkeling of de instandhouding van het multilaterale handelsbestel. Daarnaast is de Raad ingenomen met de nauwe samenwerking op de gebieden ontwikkelingssamenwerking, humanitaire hulp en civiele bescherming, en verheugt het hem dat op 28 april 2017 een Administratieve Regeling tussen de Commissie (ECHO), het Zwitserse agentschap voor ontwikkeling en samenwerking en het bondsbureau voor civiele bescherming is ondertekend.

4. Voorts is de Raad verheugd over de ondertekening, op 23 november 2017, van de overeenkomst tussen de EU en Zwitserland over de onderlinge koppeling van hun broeikasgasemissiehandelsregelingen, en verzoekt hij de partijen zo spoedig mogelijk de vereiste procedures voor de inwerkingtreding daarvan te voltooien. Door samen een grotere koolstofmarkt te creëren, laten de EU en Zwitserland zien hoezeer zij streven naar de verwezenlijking van de doelstellingen die zij op grond van de Overeenkomst van Parijs moeten halen.
5. De Raad is ingenomen met de samenwerking met Zwitserland inzake GBVB-aangelegenheden en met name inzake de deelname van Zwitserland aan GVDB-missies, zoals in Oekraïne en in de Sahel, en moedigt Zwitserland aan om zijn steun hiervoor nog op te voeren. Daarnaast neemt de Raad nota van het feit dat Zwitserland zich, van geval tot geval, vrijwillig bij beperkende maatregelen van de EU aansluit, en moedigt hij Zwitserland aan te streven naar een nauwgezette en consistente toepassing van de beperkende maatregelen, mede om te voorkomen dat ze omzeild worden.
6. De Raad neemt met voldoening kennis van de samenwerking tussen de EU en Zwitserland op het gebied van internationale migratie, waaronder het beheersen van stromen, de relocatie van vluchtelingen en de ontwikkeling van governance op mondiaal vlak. Hij moedigt Zwitserland aan zijn medewerking langs de oostelijke, de centrale en de westelijke Middellandse Zeeroute voort te zetten en beveelt een verdere coördinatie van de inspanningen aan.
7. In het kader van zijn associatie met het Schengen- en het Dublinacquis blijft Zwitserland het acquis op efficiënte wijze toepassen. Met name is de Raad verheugd over de ondertekening, op 8 november 2018, van de regeling tussen de Europese Unie en Zwitserland over de deelname van Zwitserland aan het Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht, eu-LISA. Ook is de Raad verheugd over de afronding van de onderhandelingen over de Eurodac- en Prüm-besluiten inzake versterkte politieke samenwerking ter bestrijding van terrorisme en internationale criminaliteit, en over de goedkeuring van de overeenkomst over aanvullende regels met betrekking tot het instrument voor financiële steun voor de buitengrenzen en visa, als onderdeel van het Fonds voor interne veiligheid in 2014-2020. De Raad erkent de constructieve en positieve medewerking van Zwitserland, met name bij de uitvoering van de Europese migratieagenda.

8. Deze wederzijds voordelige relatie houdt in dat wij ook beide verantwoordelijk zijn voor het succes en de instandhouding ervan op lange termijn. De Raad herhaalt dat Zwitserland, door zijn deelname aan delen van de interne markt en het beleid van de EU, niet alleen bilaterale betrekkingen aangaat, maar ook deelnemer wordt aan een gemeenschappelijke economische ruimte, wat het aanvaarden van gemeenschappelijke regels en handhaving inhoudt. Sinds 2008 benadrukt de Raad middels achtereenvolgende conclusies dat het huidige systeem van bilaterale overeenkomsten op zijn grenzen stuit: het is complex en onvolledig en daardoor is er geen sprake van homogene voorwaarden voor burgers en bedrijven op de gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt.
9. In mei 2014 hebben de EU en Zwitserland onderhandelingen aangeknoopt over een gemeenschappelijk institutioneel kader voor de bestaande en toekomstige overeenkomsten, teneinde de bilaterale aanpak te bestendigen en het brede partnerschap tussen de EU en Zwitserland tot volle wasdom te brengen. Na meer dan vier jaar zijn de onderhandelingen eind 2018 afgerond. De onderhandelars hebben faire, evenwichtige oplossingen gevonden op gebieden als de regels voor dynamische overname van het EU-acquis door Zwitserland, het mechanisme voor onafhankelijke geschillenbeslechting en de bepalingen die rechtszekerheid en een gelijk speelveld voor onze burgers en marktdeelnemers beogen. De Raad betreurt het ten eerste dat de Zwitserse Bondsraad dit resultaat niet onmiddellijk in december 2018 heeft bekrachtigd en roept de Bondsraad op de uit de onderhandelingen resulterende tekst van de overeenkomst betreffende een institutioneel kader te onderschrijven en deze ter aanneming aan de Bondsvergadering voor te leggen zodra de raadpleging van de belanghebbenden voorjaar 2019 is afgerond. De Raad benadrukt dat het sluiten van de overeenkomst betreffende een institutioneel kader op grond van de huidige tekst voor de EU een voorwaarde is voor het sluiten van toekomstige overeenkomsten betreffende de deelname van Zwitserland aan de interne markt van de EU en een essentieel element vormt om te kunnen besluiten tot verdere stappen naar voor beide partijen voordelige markttoegang. Dit zal het mogelijk maken de bilaterale aanpak te bestendigen, en wel zodanig dat hij verduurzaamd en verder ontwikkeld kan worden.

10. De Raad herhaalt dat hij het vrije verkeer van personen als essentiële pijler van het EU-beleid, en de interne markt en de daarmee samenhangende vier vrijheden als ondeelbaar beschouwt. In dit verband prijst de Raad Zwitserland voor zijn toegewijde inspanningen om de uitslag van het volksinitiatief “Tegen massale immigratie” van 9 februari 2014 te implementeren op een wijze die strookt met de rechten van EU-burgers krachtens de Overeenkomst over het vrij verkeer van personen. De Raad reageert instemmend op de bevestiging door Zwitserland dat het voor werkzoekenden uit de EU en de EER ingevolge de aanneming van de uitvoeringsbeschikking van 8 december 2017 mogelijk zal zijn om zich bij regionale arbeidsbureaus te laten inschrijven. De Raad betreurt echter het Zwitserse besluit van 7 december 2018 om de overgangsmaatregelen voor Kroatische werknemers en zelfstandigen na de initiële periode van twee jaar te verlengen, en verzoekt Zwitserland dan ook te overwegen de periode waarin deze overgangsmaatregelen gelden, in te korten.
11. De Raad heeft Zwitserland in opeenvolgende conclusies in 2012, 2014 en 2017 opgeroepen om onderhandelingen te beginnen over het verlengen van de financiële bijdrage aan de vermindering van sociale en economische ongelijkheden binnen de EU, die evenredig moet zijn met de aanzienlijke voordelen die deelname aan de interne markt Zwitserland oplevert. In dat verband neemt de Raad er nota van dat de Zwitserse Bondsraad op 28 september 2018 het voorstel voor Zwitserlands tweede financiële bijdrage heeft aangenomen. Deze tweede bijdrage, die op dezelfde basis moet worden verlengd als die welke is overeengekomen in het Memorandum van overeenstemming van 2006, vormt een integrerend deel van de betrekkingen tussen de EU en Zwitserland en is er tevens op gericht de politieke, economische en culturele banden tussen Zwitserland en de EU verder aan te halen. De Raad verwacht een spoedige en onvoorwaardelijke aanneming van het voorstel door de Zwitserse Bondsvergadering. Daarnaast onderstreept de Raad het belang van het behouden van gecoördineerde samenwerking op dit gebied in overeenstemming met de meerjarige programmeringscyclus van de EU.

12. De EU en Zwitserland onderhouden een sterke, stabiele handelsrelatie, die voor beide partijen voordelig is. De vrijhandelsovereenkomst van 1972, die de grondslag voor onze nauwe economische relatie vormt, is echter niet aangepast aan de ontwikkelingen in de internationale handelsregels die sindsdien hebben plaatsgevonden. Daarom verzoekt de Raad de weg in te slaan van modernisering van de overeenkomsten die de handelsbetrekkingen tussen Zwitserland en de Europese Unie regelen, in het bijzonder de vrijhandelsovereenkomst. Er moet dringend worden gewerkt aan een betere toegang tot de Zwitserse markt voor EU-marktdeelnemers, met name uit de agrovoedings- en de dienstensector.
13. De Raad herhaalt dat het hem verontrust dat sommige overeenkomsten niet consequent worden uitgevoerd en dat Zwitserland latere wetgevingsmaatregelen en praktijken toepast die niet verenigbaar zijn met die overeenkomsten, meer bepaald niet met de overeenkomst over het vrije verkeer van personen. In dit verband spoort de Raad Zwitserland aan om het desbetreffende EU-acquis, met name op het gebied van detachering, over te nemen en de begeleidende maatregelen die Zwitserland toepast op marktdeelnemers uit de EU die op Zwitsers grondgebied diensten aanbieden, te schrappen of aan te passen, overeenkomstig de EU-beginselen van evenredigheid en non-discriminatie.
14. De Raad is verheugd over de inwerkingtreding van de overeenkomst tussen de EU en Zwitserland over de automatische uitwisseling van financiële rekeninggegevens op 1 januari 2017, en over de eerste automatische uitwisselingen tussen Zwitserland en EU-lidstaten, die plaatsvonden in september 2018.
15. De Raad verwelkomt de open dialoog met Zwitserland en zal blijven toezien op de vorderingen met de tot dusver beoogde hervormingen ter zake voor het aanpakken van de door de EU-Groep gedragscode (belastingregeling ondernemingen) vastgestelde vraagstukken. Meer bepaald verheugt het de Raad dat de Zwitserse Bondsvergadering op 28 september 2018 wetgeving heeft aangenomen waarbij bepaalde preferentiële belastingregelingen en -praktijken die schadelijke belastingconcurrentie vormen, zijn vervangen door een nieuw geheel van internationaal aanvaarde maatregelen, in overeenstemming met de Gezamenlijke Verklaring van 2014 van de EU-lidstaten en Zwitserland betreffende vennootschapsbelastingvraagstukken. De Raad roept op tot snelle uitvoering van de hervorming.